

Nr 171.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen angående pensionsrätt för den s. k. Hjertbergiska antikvarien hos vitterhets-, historie- och antikvitetsakademien; given Stockholms slott den 19 mars 1913.

Under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå Riksdagen besluta,

att innehavare av den Hjertbergiska antikvarietjänsten vid vitterhets-, historie- och antikvitetsakademien skall äga samma rätt till pension från staten, som tillkommer övriga vid akademien anställda antikvarier, samt att alltså bestämmelserna i lagen angående civila tjänstinnehavares rätt till pension den 11 oktober 1907 skola i tillämpliga delar gälla för nu ifrågavarande antikvarietjänst, med iakttagande att pensionsunderlaget anses utgöra samma belopp som för annan antikvarie vid akademien, därvid ålderstillägg icke må vid pensionsunderlagets bestämmande beräknas, med mindre innehavaren av ifrågavarande tjänst fullgjort de för annan antikvarie vid akademien i sådant avseende föreskrivna villkoren.

De till ärendet hörande handlingarna skola tillhandahållas Riksdagens vederbörande utskott, och Kungl. Maj:t förbliver Riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

Under Hans Maj:ts

Min Allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Fridtjuv Berg.

Utdrag av protokollet över ecklesiastikärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 19 mars 1913.

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern STAAFF,
 Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena greve EHRENSVÄRD,
 Statsråden: PETERSSON,
                   SCHOTTE,
                   BERG,
                   friherre ADELSWÄRD,
                   PETRÉN,
                   STENSTRÖM,
                   LARSSON.

 Departementschefen, statsrådet Berg anförde vidare:

Pensionsrätt
 för den s. k.
 Hjärtbergska
 antikvarien
 hos vitterhets-
 akademien.

I skrivelse den 4 februari 1913 har vitterhets-, historie- och antikvitetsakademien anhållit om beredande av rätt till pension å allmänna indragningsstaten åt den vid akademien anställde Hjärtbergska antikvarien. Genom testamente den 15 oktober 1881 förordnade protokollssekreteraren Ernst Gustaf Hjärtberg, att efter hans död all hans egendom under vissa villkor skulle tillfalla akademien att användas till förmån för de under akademiens vård ställda myntkabinettet och statens historiska museum, på sätt akademien själv funne gott bestämma. Sedan Hjärtberg år 1888 avlidit, anmälde akademien den 10 januari 1893, att akademien, i överensstämmelse med testators i livstiden uttalade önskan, av donationens räntemedel, vilka då utgjorde minst 6,700 kronor, anslagit en summa av 4,000 kronor att årligen utgå såsom avlöning till en Hjärtbergska

amanuens med lika skyldigheter, som Kungl. Maj:t genom instruktion den 17 oktober 1890 föreskrivit för de å akademiens stat uppförda ordinarie amanuenserna. I samma skrivelse hemställde akademien, att då Hjertberg i livstiden uttalat den önskan, att den amanuens, som på grund av hans donation till akademien kunde tillsättas, skulle bliva likställd med akademiens dåvarande två ordinarie amanuenser, ifrågavarande amanuens måtte utnämnas av Kungl. Maj:t på akademiens förslag ävensom att Kungl. Maj:t täcktes hos Riksdagen äska, att åt ifrågavarande amanuens måtte beredas rätt till pension å allmänna indragningsstaten. Enligt kungl. brev den 17 november 1893 beslöts därefter, att ifrågavarande amanuensbefattning skulle, på akademiens förslag, av Kungl. Maj:t tillsättas, dock med förbehåll att innehavaren av samma befattning icke skulle äga rättighet att utfå avlöningsmedel från andra tillgångar än avkastningen av de Hjertbergska donationsmedlen. Däremot fann Kungl. Maj:t framställningen om beredande av pensionsrätt åt bemälda amanuens för det dåvarande icke föranleda någon åtgärd.

Genom fullmakt den 8 december 1893 utnämndes sedermera filosofie doktorn Per Emil Cornelius Ekhoff att vara Hjertbergsk amanuens hos akademien, varvid i fullmakten intogs nyssnämnda förbehåll.

I den för vitterhetsakademien fastställda nya avlöningsstaten av den 11 juni 1909 omförmåles den Hjertbergska amanuensen icke i vidare mån, än att i densamma föreskrives, att han i och med den nya lönestatens ikraftträdande från och med år 1910 skulle benämnas Hjertbergsk antikvarie.

Enligt vad jag inhämtat, åtnjuter Ekhoff från början av samma år enahanda löneförmåner som de å akademiens stat uppförda antikvarierna.

I sin nu ifrågavarande skrivelse har akademien anfördt:

Ekhoff vore numera en av de avdelningsföreståndare, som under riksantikvarien hade sig anförtrord den närmaste värden om statens historiska museum och myntkabinettet. Då emellertid Ekhoff, som vore född år 1846, inom kort fyllde 67 år och då de på akademiens stat uppförda antikvarierna, med vilka den Hjertbergska antikvarien enligt testators önskan skulle vara likställd, vid denna ålder vore berättigade till pension, syntes också Ekhoff böra tillerkännas rätt till pension.

På grund av remiss har statskontoret den 28 februari 1913 avgivit utlåtande i ärendet och därvid uttalat:

Innehavaren av ifrågavarande antikvarietjänst, vars avlöning helt och hållet beströdes av Hjertbergska testamentsmedlen, hade fått sig tillförsäkrade enahanda avlöningsförmåner som de på stat uppförda antikvarierna. Enligt donators i livstiden uttalade önskan borde innehavaren av denna tjänst, som, enligt vad statskontoret inhämtat, vore oavvisligen nödvändig för behörig vård av de under akademiens inseeende ställda samlingarna i statens historiska museum samt myntkabinettet, vara likställd med övriga hos akademien anställda tjänstemän, och statskontoret ansåge alla skäl

tala för att likställigheten utsträcktes därhän, att pensionsrätt bereddes innehavaren av ifrågakomna tjänst i likhet med akademiens övriga tjänstemän.

Statskontoret hemställde fördenskull, det Kungl. Maj:t täcktes i proposition till Riksdagen framlägga förslag om rätt till pension för innehavaren av den Hjertbergska antikvariebefattningen.

Departementschefen.

Då jag i likhet med vitterhetsakademien och statskontoret anser starka billighetsskäl tala för bifall till förevarande framställning, hemställer jag, att Eders Kungl. Maj:t täcktes föreslå Riksdagen besluta,

att innehavare av den Hjertbergska antikvarietjänsten vid vitterhets-, historie- och antikvitetsakademien skall äga samma rätt till pension från staten, som tillkommer övriga vid akademien anställda antikvarier, samt att alltså bestämmelserna i lagen angående civila tjänstinnehavares rätt till pension den 11 oktober 1907 skola i tillämpliga delar gälla för nu ifrågavarande antikvarietjänst, med iakttagande att pensionsunderlaget anses utgöra samma belopp som för annan antikvarie vid akademien, därvid ålderstillägg icke må vid pensionsunderlagets bestämmande beräknas, med mindre innehavaren av ifrågavarande tjänst fullgjort de för annan antikvarie vid akademien i sådant avseende föreskrivna villkoren.

Till denna departementschefens av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställen täcktes Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten lämna bifall; och skulle proposition av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar, avlätas till Riksdagen.

Ur protokollet:

C. Wilh. Hagman.